

Oponentský posudek na bakalářskou práci Michala Poláka *Spor mezi Janem Markem a Pavlem v Perge (Skutky 13:13)*

Bakalářská práce Michala Poláka srovnává možná vysvětlení odchodu Jana Marka od skupiny raně křesťanských misionářů v Perge, jak o tom podávají zprávu Skutky apoštolské (13,13). Samotné sdělení autora Skutků je velmi stručné a nepodává žádné vysvětlení Janova odchodu. Kolega Polák tak srovnává různé místa z Nového zákona a pokouší se rekonstruovat možné důvody rozchodu. Oporou jsou mu především anglicky psané biblické komentáře a dílčí časopisecké studie. Poměrně velká část práce (celá část třetí) je věnována výkladu Pavlovy nemoci, která by dle autora mohla být důvodem rozchodu Jana a Pavla. Hypotéza je to však nepřesvědčivá (žádné přímé doklady pro ni nejsou) a ani Polák ji přes pozornost, kterou jí věnuje, nakonec nepovažuje za pravděpodobnou. Pravděpodobnější, že spor nějak souvisel s odlišnými náhledy na výklad raně křesťanského učení, případně s mocenskými a osobními spory, nebo kombinací těchto důvodů, čemuž se autor věnuje v části čtvrté a páté. Nakonec se však autor přiklání k tomu, že Jan Marek se zalekl „poněkud exotičtějších lokalit, do kterých misie směřovala“ (s. 43). Pro toto tvrzení však nenacházím v práci žádných přesvědčivých dokladů a moc nejde dohromady s konfliktem, který vznikl mezi Pavlem a Barnabášem právě kvůli Janu Markovi (Sk 15,37-39). Konflikt mezi Pavlem a Janem Markem měl tedy zřejmě hlubší příčiny, než jen neochotu Jana Marka vydat se do méně známých krajin.

Trochu překvapivě se autor v práci nevěnuje výkladu bezprostředních událostí, které odchodu Jana Marka dle vyprávění Skutků předcházely. Dle legendy došlo ke konfliktu mezi prorokem Barzeem (Elimasem) a Pavlem a Pavel zde vystupuje kontroverzně jako ten, kdo přivolává Boží trest a slepotu na židovského souvěrce (Sk 13,11). Z proroka (hebr. roeh, „vidoucí“) tak činí nevidoucího. V příběhu je jistě mnoho retrospektivní heroizace, ale lze předpokládat, že jádro je historické a došlo ke konfliktu mezi náboženským expertem Elimasem a Pavlem a Pavel z tohoto konfliktu vyšel jako vítěz, neboť se mu podařilo naklonit si samotného místodržitele a dřívějšího Elimasova chlebováře. Poté se dozvídáme, že Jan (Marek) se od skupiny oddělil. Co když Jan (Marek) nesouhlasil s Pavlovým postupem v této konkrétní situaci?

Jazyk práce je velmi vyzrálý, poklesky jsou jen drobné v interpunkci a stylistice. Práce občas obsahuje nadměrné množství vytýkacích konstrukcí, které jsou typické pro anglickou větnou stavbu („že je Pavel tím, koho si vyvolil Bůh ... Barnabáš byl tím, který Pavlovi významně pomohl...je ten, kdo zaujímá ve dvojici....; strany 15-16). Od strany 40 a autor několikrát použije archaické a významově nepřiliš vhodné slovo „svatopisci“.

Celkově bakalářskou práci Michala Poláka považuji za výbornou, neboť je v kontextu ostatních bakalářských prací nadstandardní, pracuje s velkým množstvím odborné literatury v angličtině, argumentace je logicky vedená a práce čtivá a koherentní. Všechny výše uvedené výtky a poznámky jsou vzhledem ke kvalitám práce spíše marginální.

12. srpna 2019
Milan Hanyš, Ph.D.